

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כַּמָּה חֲבִיבֵינִי יִשְׂרָאֵל קָמִי קוֹדֶשׁ אַ בְּרִיךְ
 הוּא, בְּקִדְמִיתָא קָרָא לֹון גּוֹי קְדוֹשׁ, דְּכִתְיִב, (דבריים
 יד) כִּי עִם קְדוֹשׁ אַתָּה וְגוֹ'. לְבַתֵּר קָרָא לֹון קְדוֹשׁ, דְּכִתְיִב,
 (ירמיה ב) קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל לֵיְיָ רַאשִׁית (דף רצ"ז ע"א) תְּבוּאָתָהּ. מַה
 בֵּינָן הָאִי לְהָאִי. אָמַר רַבִּי אַבָּא, קְדוֹשׁ עֲלָאָה מְכַלָּא, דְּהַכִּי
 תְּנִינָן, כַּד אַתְחַבְּרֵן כְּלָהוּ קְדוֹשֵׁי כַּחְדָּא, אַקְרוּן קְדוֹשׁ.
 וְכַלְהוּ סְלָקִין וּמְתַכְּנָשִׁין לְהַהוּא אַתְרַ עֲלָאָה, דְּאֶקְרִי
 קְדוֹשׁ.

וּבְגִין כַּף ק' ק' ק' (קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ), קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל אַתְעֲבִיד
 מְנַיְיהוּ. וּבְגִין דִּישְׂרָאֵל בְּתַלְתֵּי דְרַגִּין מְתַעֲטְרוּן, כַּד
 אַתְחַבְּרֵן כַּחְדָּא, אַקְרוּן קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל לֵיְיָ, דְּאִיהִי
 רַאשִׁית. וְהָאִי אֹוקִימְנָא תְּבוּאָתָהּ, בְּה"א. כָּל אֹוכְלִיו
 יֶאֱשָׁמוּ, מַאי כָּל אֹוכְלִיו יֶאֱשָׁמוּ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, הָאִי
 אַתְמַר, דְּכִתְיִב, (ויקרא כב) וְאִישׁ כִּי יֹאכַל קְדוֹשׁ בְּשַׁגָּגָה.
 וְכִתְיִב (שם) וְכָל זֶר לֹא יֹאכַל קְדוֹשׁ, וְיִשְׂרָאֵל אַקְרוּן קְדוֹשׁ,
 בְּגִין כַּף כָּל אֹוכְלִיו יֶאֱשָׁמוּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, שִׁירוּתָא וְסִיּוּמָא דְּכַלָּא, אַתְכְּלִיל
 בְּקְדוֹשׁ. (ס"א א') וְחַכְמָה עֲלָאָה קְדוֹשׁ אַקְרִי, וְכַד נְהִיר
 דָּא חַכְמָה עֲלָאָה, חַכְמָה דְּשְׁלֵמָה נְהִיר. כַּמָּה דְּכִתְיִב,
 (מלכים א ה) וַתִּרְבַּח חַכְמַת שְׁלֵמָה, דְּקִיּוּמָא סִיְהָרָא
 בְּאֶשְׁלָמוּתָא. וְהָאִי אֹוקִימְנָא. וְכַד אַתְבָּרְכָא מִיסוּד, הַכִּי

קָרִינָן לָהּ קִדְשׁ, דְּאִיהוּ אֲנֵהִיר בְּשְׁלִימוֹ. וְכֵד לָא אֲתַנְהָרָא
 מִתְעַטְרָא בְּאַשְׁלֻמוּתָא, קָרִינָן לָהּ רוּחַ הַקִּדְשׁ, וְלֹא
 אֲתַקְרִי קִדְשׁ כְּהֵוּא דְלְעִילָא. וְכֵד מִתְבָּרְכָא מֵהֵאִי יְסוּד,
 וַיִּנְקָא לְכָל אֵינֶנּוּ דְלִתְתָא, אֲתַקְרִי אִם, כְּהֵיִא דְלְעִילָא.
 וְקָרִינָן לִיהּ קִדְשִׁים. וְכֵדִין קָרִינָן לִיהּ קִדְשׁ הַקִּדְשִׁים,
 דְּבִיהּ כְּלָה דְכְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ד) אֲתִי מִלְּבָנוֹן כְּלָה וְגו'. מֵאִי
 לְבָנוֹן. דָּא עֵדוֹן, דְּאֲתַלְבֵּן מִכָּל סְטָרִין. וְעֵדוֹן הָא יְדוּעַ
 לְגַבֵּי חֲבַרְיָא.

תַּאנָּא, כְּתִיב כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא, מֵאִי כִי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא.
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָא כְּתִיב הָבוּ גוֹדֵל לְאַלְהֵינוּ.
 אָמַר רַבִּי אַבָּא, הָבוּ גוֹדֵל, דָּא גְדוּלָה, הַצּוּר תָּמִים
 פְּעֵלוֹ, דָּא גְבוּרָה. כִּי כָל דְרָכֵיו מִשְׁפָּט, דָּא תְּפֹאֲרֵת. אֵל
 אֱמוּנָה, דָּא נִצַּח. וְאֵין עוֹל, דָּא הוּד. צְדִיק, דָּא יְסוּד.
 וַיִּשְׂר, דָּא צְדָק. הוּא כְּלָא שְׁמָא קַדִּישָׁא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, וּבְגִין כֶּף כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, שֵׁם יְיָ מִמֶּשׁ. וּמִשָּׁה בְּהֵיִא שְׁעֵתָא גִּלִּי
 לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל. דְּכְּתִיב, (דְּבָרִים לֵא) בֶּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים
 שָׁנָה אֲנֹכִי הַיּוֹם וְגו'. מִכָּאן אוֹלִיפְנָא, הֵהוּא זַכָּא
 דְּחֻכְמָתָא עֲלָאָה בֵּיהּ, כִּד מְטִי יוֹמָא לְאַסְתִּלְקָא מֵעֲלָמָא,
 בְּעֵי לְגַלְאָה הֵהִיא חֻכְמָתָא, לְאֵינֶנּוּ דִּי רוּחַ קַדִּישָׁא
 בִּינְיֵיהוּ. מִנְלָן. מִמִּשָּׁה. דְּכְּתִיב בֶּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה

אֲנֹכִי הַיּוֹם. וּכְתִיב, (שם) וְעַתָּה כְּתִבוּ לָכֶם אֶת הַשִּׁירָה
הַזֹּאת וְגו'.

וְאִם לֹא, עָלֶיךָ כְּתִיב, (משלי ג) אֶל תִּמְנַע טוֹב מִבְּעַלְיוֹ.
כִּמָּה דָּאתְ אָמַר, (משלי ד) כִּי לָקַח טוֹב נִתְתִּי לָכֶם וְגו'.

(משלי ג) בְּהִיּוֹת לְאֵל יִדְךָ לַעֲשׂוֹת. עַד לֹא תִסְתַּלַּק מִן
עֲלֵמָא, וְלֹא אֲתִיִּיחִיב לָךְ רְשׁוּתָא לְגַלְאָה.

אָמַר רַבִּי חֲזִינָא, הָאִי קָרָא אוֹלִיפְנָא מִנִּיהַ חֲכַמְתָּא
עֲלָאָה, וְהָכִי הוּא. אֲבָל סִיפִיָּה דִקָּרָא, מְקַשֵּׁר
קִשְׁרָא דְמַהֲמִנּוּתָא, בְּמֵאֵי דְכְּתִיב הוּא. כִּמָּה דָּאתְ אָמַר,
צְדִיק וְיִשָּׁר הוּא. כְּלוּמַר הוּא כְּלָא. הוּא חַד בְּלֹא פְרוּדָא.
דְּאִי תִימָא כָּל הַנִּי סְגִיִּין אֵינּוּן, חֲזַר וְאָמַר הוּא, כְּלָהוּ
סְלָקִין וּמִתְקַשְׁרִין וּמִתְאַחַדִּין בְּחַד. וְכֵלָא, הוּא הִיָּה, וְהוּא
הִוָּה, וְהוּא יָהָא. וְהוּא חַד. בְּרִיךְ שְׁמִיָּה לְעֵלְמָא וְלְעֵלְמֵי
עֲלָמִין. (על) עַד כֵּן מִתְקַטְרִין מְלִין, וּמִתְאַחַדִּין מְלִין
קַדִּישִׁין, דְשָׂמָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.

זְכָאָה חוֹלְקִיָּה מֵאֵן דִּקְרִי לְמִלְכָּא, וְיִנְדַּע לְמִקְרֵי כְּדִקָּא
יָאוּת. וְאִי אִיְהוּ קְרִי וְלֹא יִדַּע לְמֵאֵן קְרִי, אֲתִרְחִיק
קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מִנִּיהַ, דְכְּתִיב, (תהלים קמה) קָרוֹב יְי' לְכָל
קוּרְאָיו וְגו'. קָרוֹב יְי' לְכָל קוּרְאָיו, לְמֵאֵן קָרוֹב. חֲזַר
וְאָמַר, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרְאוּהוּ בְּאֵמֶת, וְכִי אֵית מֵאֵן דִּיקְרִי
לִיָּה בְּשִׁקְרָא. אָמַר רַבִּי אַבְא אֵין, תְּהוּא מֵאֵן דִּקְרִי וְלֹא

יֵדַע לְמֵאן דְקָרִי. מְנַלְן. דְכְתִיב לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרְאוּהוּ
 בְּאֵמֶת. מֵאֵי בְּאֵמֶת. בְּחֹתְמָא דְגוֹשְׁפִנְקָא דְמִלְכָא, דְהוּא
 שְׁלִימוֹ דְכֻלָּא. הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (מִיכָה ז) תִּתֵּן אֵמֶת לְיַעֲקֹב
 חֶסֶד לְאַבְרָהָם. וּבְגִין כֶּךָ לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרְאוּהוּ בְּאֵמֶת
 כְּתִיב. זַכָּא חוּלְקִיָּה דְמֵאן דְעָאל, וְנִפְק לְמַנְדַּע אֲרַחוּי
 דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (מְשַׁלִּי ד) וְאַרְח צְדִיקִים
 כְּאוֹר נֹגֵה וְגו'. וְכְתִיב (יִשְׁעִיָּה ס) וְעִמְךָ כָּלִם צְדִיקִים וְגו'.
 תַּנְיָא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כָּל הַנִּי תְקוּנִין, וְכָל הַנִּי מְלִי,
 לְמַחְצְדֵי חֻקְלָא אֲתַמְסְרֵן. וְתַנְיָנוּ, חִיִּיבִין כְּבִיכּוּל
 עֲבָדִין פְּגִימוּתָא לְעֵילָא. מֵאֵי פְּגִימוּתָא. כְּמָה דְכְתִיב,
 שְׁחַת לוֹ לֹא בְּנֵי (דף רצ"ז ע"ב) מוּמִם דְהָא כָּל הַנִּי תְקוּנִין לֹא
 מִשְׁתַּכְּחֵי כְּדָקָא יָאוּת. כְּתוּב אֶחָד אוֹמֵר, (יִשְׁעִיָּה נט) וַיִּלְבַּשׁ
 צְדָקָה כְּשֵׁרִיִּין, וְכְתוּב אֶחָד אוֹמֵר (ס) וַיִּלְבַּשׁ בְּגָדֵי נָקָם
 תְּלַבּוּשֶׁת. אֵלָא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וַיִּלְבַּשׁ צְדָקָה, בְּזַמְנָא
 דְיִשְׂרָאֵל זַכָּאן. לֹא זָכוּ, וַיִּלְבַּשׁ בְּגָדֵי נָקָם וְגו'.
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי מֵאֵי פְּגִימוּתָא. כְּמָה דְתַנְיָנוּ, דְאַבְהֵן לֹא
 מְסַתְּפִין (ס"א מְסַתְּפִין) לְאַתְּבֵרְכָא מִהֵוּא שְׁקִיו
 דְנַחְלָא. כָּל שְׁכָן בְּנִין. כְּמָה דְאֵת אָמַר, שְׁחַת לוֹ לֹא בְּנֵי
 מוּמִם. מֵאֵי לוֹ לֹא תְרִי זְמַנִּי. אֵלָא חַד לְעֵילָא, וְחַד
 לְתַתָּא.

וְהֵיִינוּ דְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל זְמַנָּא דְחִיִּיבֵיָא סְגִיָּאוּ

בְּעֵלְמָא, כְּבִיכּוּל שְׂמָא קְדִישָׁא לָא מִתְבָּרַךְ בְּעֵלְמָא. וְכֹל
 זְמַנָּא דְחֵיבֵינָא לָא סְגִיאוּ בְּעֵלְמָא, שְׂמָא קְדִישָׁא מִתְבָּרַךְ
 בְּעֵלְמָא. הֵדָא הוּא דְכָתִיב, (תהלים קד) יִתְמוּ חַטָּאִים וְגוֹ',
 בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת יְיָ הַלְלוּיָהּ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, מְקַרָּא זֶה
 מִמֶּשׁ הוּא, דְכָתִיב שְׁחַת לוֹ לָא בְנֵי מוֹמִים. מֵאֵן גָּרִים
 לְחַבְלוֹתָא דָּא. דוֹר עֲקֻשׁ וּפְתִלְתוּל, בְּגִין דְאֵינּוּן חֵיבֵינָא
 וְדָרָא אֲשַׁתְּכַח הֵכִי.

בְּגִין כֶּךָ בְּתַר דְאָמַר מִשָּׁה כָּל הַנִּי מְלִין, וְאֲדַכֵּר שְׂמָא
 קְדִישָׁא כְּדִקָּא יָאוּת, אָמַר וְדַאי צְדִיק וַיֵּשֶׁר הוּא,
 מְלָה בְּתַקוּנֵיהּ. אֲבָל שְׁחַת לוֹ לָא בְנֵי מוֹמִים. מַאי טַעְמָא
 הֵכִי. מְשׁוּם דְאֵינּוּן דוֹר עֲקֻשׁ וּפְתִלְתוּל. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
 לוֹ לָא, כְּלוּמַר לְגַרְמֵייהוּ עֲבָדִין דָּא חֵיבֵינָן, דְגַרְמִין
 לְאִסְתְּלָקָא בְּרַכָּאן מֵעֵלְמָא. אָמַר רַבִּי אַבָּא, לוֹ לָא, הָא
 אוֹקִימְנָא וְהֵכִי הוּא. מַה כְּתִיב בְּתַרֵּיהּ. הַלֵּי' תִגְמְלוּ זֹאת,
 לְשַׁלְמָא גְמוּל דָּא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל כָּל אֵינּוּן
 טְבָאן דְגָרִים לָךְ, וְעֵבִיד לְקַבְּלָךְ.

רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח, (ויקרא כו) וְאִף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתֶם בְּאֶרֶץ
 אוֹיְבֵיהֶם וְגוֹ'. זַכָּאִין אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל, עַל כָּל עֲמִין
 עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת, דְאִף עַל גַּב דְאֶרְגִּיזוּ קָמִי
 מְאָרִיִּהוֹן, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא בְּעֵי לְשַׁבְּקָא לוֹן. דְבְכָל
 אֲתַר דְגָלוּ בֵּינֵי עַמְמֵיָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עִמְהוֹן

בְּגִלוּתָא. הֲדָא הוּא דְכָתִיב וְאָף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתֶם בְּאֶרֶץ
אוֹיְבֵיהֶם וְגו'.

רַבִּי אֲבָא אָמַר, וְאָף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתֶם.

תָּא חַזִּי, כַּמָּה חֲבִיבוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְגַבִּיהוֹן
דְּיִשְׂרָאֵל, דְּאָף עַל גַּב דְּגַרְמִין לְמַגְלִי בִּינֵי עַמְמֵיָא,
שְׂכִינְתָא לָא אֶתְעַדִּיאַת מְנַהוֹן לְעֶלְמִין. דְּלֹא תִימָא
דְּאִינוֹן בְּלַחֲדֵיהוּ בְּגִלוּתָא מִשְׁתַּכְּחִין. אֶלָּא וְאָף גַּם זֹאת
עַמְהוֹן מִשְׁתַּכְּחִין. הֲדָא הוּא דְכָתִיב וְאָף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתֶם
בְּאֶרֶץ אוֹיְבֵיהֶם וְגו'.

לְמַלְכָּא דְאַרְגִּזוּ עַל בְּרִיה, גָּזַר עָלֶיהָ עוֹנֶשָׁא לְאַתְרַחְקָא
מִיְנֵיהָ, וְלִמְיֻזַּל לְאַרְעָא רְחִיקָא. שְׁמַעְהָ
מִטְרוּנִיתָא וְאָמְרָה, הוּאִיל וּבְרִי אֲזִיל לְאַרְעָא רְחִיקָא,
וְשִׂדֵי לִיה מַלְכָּא מֵהִיכְלֵיהָ, אֲנָא לָא אֶשְׁבּוֹק לִיה, אוּ
תְרוּוּנָא כַּחְדָּא נִיתוּב לְהִיכְלָא דְמַלְכָּא אוּ תְרוּוּנָא כַּחְדָּא
נִיתִיב בְּאַרְעָא אַחְרָא. לְזַמְנִין, פְּקִיד מַלְכָּא עַל
מִטְרוּנִיתָא, לָא אֶשְׁכַּחַהּ. דְּהוּוֹת אֲזֻלַּת עִם בְּרִיה, אָמַר,
הוּאִיל וּמִטְרוּנִיתָא תַמָּן, תְרוּוִיְהוּ יְתוּבוּן.

וּבְזַמְנָא דְפְקִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִטְרוּנִיתָא, פְּקִיד
לָהּ בְּקַדְמִיתָא, וּבְגִינָה פְּקִיד לְבְנוֹי. הֲדָא הוּא
דְכָתִיב, (שְׁמוֹת ו') וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי אֶת נַאֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְגו'. מֵאֵן גָּרִים דְּאֲנָא שְׁמַעְנָא עַקְתַּהוֹן. כְּבִיכּוּל,

מִטְרוֹנִיתָא. דְּדַכְרְנָא לָהּ. הֲדָא הוּא דְכְתִיב, (שמות ו) וְאִזְכּוֹר
 אֶת בְּרִיתִי. וְכְתִיב (שמות ב) וַיִּזְכּוֹר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ. וְכֵד
 קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יַהְדֵּר לְיִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא, מַה פְּתִיב.
 (דברים ל) וְשָׁב יי' אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְרַחֲמֶךָ, דָּא
 מִטְרוֹנִיתָא. וְעוֹד פְּתִיב, (תהלים פה) רָצִיתָ יי' אֶרְצֶךָ שַׁבַּת
 שְׁבוּת יַעֲקֹב.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הֲלֵיִי תַגְמְלוּ זֹאת, בְּגִין דְּאִתּוֹן דּוֹר
 עֲקָשׁ וּפְתִלְתוּל, אִתּוֹן הוֹיִתוֹן גְּרַמִּין דְּתַגְלִי זֹאת
 בְּגִלוּתָא. הֲלֵיִי תַגְמְלוּ זֹאת. דָּא הוּא גְמוּל דְּעָבִיד
 עֲמֻכּוֹן, בְּכָל אֵינּוֹן גִּימוּסִין דְּמִצְרִים, בְּכָל אֵינּוֹן אִתּוּוֹן
 דְּעָבִיד לְכוּ, דָּא הוּא גְמוּל דְּאִתּוֹן שְׁלָמִין לְהָאֵי זֹאת. מֵאֵן
 גְרַם לְכוּן דָּא. בְּגִין דְּאִתּוֹן עִם נָבֵל וְלֹא חָכֵם, וְלֹא
 מִסְתַּכְלִין בְּכָל אֵינּוֹן טָבֵן דְּעָבִיד לְכוּ עַד הַשְּׁתָא.

הֲלֵיִי תַגְמְלוּ זֹאת, דָּא שְׁכִינְתָא. וְהָא אוֹקִימְנָא מְלִי,
 דְּתַנִּינּוּ, ה"א דְּבַהֲבְרָאם, (בראשית ב) זַעֲיֵרָא. ה"א
 דְּבַהֲלֵיִי רַבְרָבָא. וְהָא אִתְמַר דְּתַנִּיא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
 ה"א דְּבַכָּל אִתְר קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְאִקְרִי אִם. וְתַרִּי
 עֲלָמִין נִינְהוּ, דְּכְתִיב, (תהלים קו) מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם.
 וְהָא תַנִּינּוּ בְרֻזָּא דְקָרָא, (במדבר כח) בְּשֶׁמֶן פְּתִית רַבִּיעִית
 הַהִין.

תַּנִּיא רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר, בְּכַמָּה אִתְרִי אִסְתַּכְלְנָא,

דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אַעְדֵי (דף רח"צ ע"א) רְחִימוּתָא מְנַיְיהוּ
 דִּישְׂרָאֵל, דְּבִכְל אַתְר דְּאֵינוּן הוּו, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בִּינַיְיהוּ. דְּכְתִיב, (ויקרא כו) לָא מְאִסְתִּים וְלָא גְעֻלְתִּים
 לְכַלּוֹתֶם לְהַפֵּר בְּרִיתִי אִתְּם. דֵּיִיקָא אִתְּם, בִּינַיְיהוּ עֲמָהוּן
 לָא אַעְדֵי מְנַיְיהוּ לְעֻלְמִין.

רְבִי יִצְחָק הוּו אֲזִיל בְּאַרְחָא, וּפָגַע בֵּיה רְבִי חֲזִיא, אָמַר
 לֵיה חֲמִינָא (להו) בְּאַנְפֵךְ, דֵּהָא בְּמְדוּרָא דְשְׂכִינְתָא
 מְדוּרָךְ. מְאִי פְתִיב. (שמות א) וְאֵרַד לְהַצִּילוּ מִיַּד מִצְרַיִם.
 וְאֵרַד, אֵרַד מִבְּעֵי לֵיה. וְאֵרַד בְּקַדְמִיתָא. אִימְתִי. כַּד נַחַת
 יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם. וְלָמָּה. לְהַצִּילוּ מִיַּד מִצְרַיִם. דְּאֵלְמִלָּא לָא
 הוּו בִּינַיְיהוּ, לָא יְכַלִּין לְמַסְבֵּל גְּלוּתָא. כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר
 (תהלים צא) עֲמוּ אָנֹכִי בְּצָרָה אֲחַלְצֶהוּ וְאֶכְבְּדֶהוּ.

אָמַר לֵיה, וְדַאי בְּכַל אַתְר דִּישְׂרָאֵל שְׂרִיין, קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא בִּינַיְיהוּ. וְכַל אַתְר דְּחַפְימִי דְרָא אֲזִלִין,
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזִיל עֲמָהוּן, דְּכְתִיב, (שם) כִּי מִלְּאֲכִיו
 יִצְוֶה לָךְ וְגו'. מְנַלֵּן דְּכְתִיב, (בראשית לב) וַיַּעֲקֹב הֵלֶךְ לְדֶרֶכּוֹ
 וְגו', וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב כַּאֲשֶׁר רָאִם מַחְנֶה אֱלֹהִים זֶה. הַשְׁתָּא
 נִשְׁתַּתְּףָּ פַחְדָּא, וְנִיזִיל בְּאַרְחָא, דֵּהָא יַדְעָנָא דְלֵאֲתֵר חַד
 אֲזִלִין, לְקַבְּלָא אַנְפּוּי דְשְׂכִינְתָא. אָמַר לֵיה, וְדַאי. אָמַר
 רְבִי יִצְחָק, תְּנִינָן, שְׁלוּחֵי מִצּוּה אֵינוּן נִיזוּקִין, לָא
 בְּהִלְיַכְתָּן וְלָא בְּחֻזְרְתָּן. וְאֵינוּן לְאַתְחֻזָּאָה קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא אֲזִלִין, וְלָא דְחִילָנָא.

עַד דְּהוּוּ אֶזְלִי, אָמַר רַבִּי חֵיִיא, כְּתִיב (בראשית ב) אֱלֹהַ תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. הַשָּׁמַיִם, לְאֶכְלָלָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהָאָרֶץ, לְאֶכְלָלָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכָל מַה דְּלִתְתָּא, אֵינּוֹן אֶקְרוּן תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם מִנֵּיהּוּ.

אָמַר לִיה אִי הָכִי מַהוּ בְּהַבְּרָאָם, וְאִתְמַר בְּה' בְּרָאָם. אָמַר לִיה כִּלָּא חַד מְלָה, כַּד שָׁמַיִם אִתְחַבְּרוּ, הָאִי ה' אֶפִּיקַת תּוֹלְדוֹת, וְאֵינּוֹן אֶקְרוּן תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. אָמַר לִיה אִי הָכִי, בְּמַאי אֻקְיַמְנָא בְּה' בְּרָאָם, בְּאַבְרָהָם. אָמַר לִיה כִּלָּא חַד מְלָה הוּא, בְּאַבְרָהָם, הֵיִינוּ הַשָּׁמַיִם, דְּמִתְמָן שְׂרִיִין לְאַתְפְּשֻׁטָא. בְּה' בְּרָאָם, הֵיִינוּ וְהָאָרֶץ, וְכִלָּא חַד מְלָה.

אָמַר לִיה, וְדַאי הָכִי הוּא, וְהָא אֻלְיַפְנָא, דְּכְתִיב, אֱלֹהַ תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. וְתַנִּינָן, הָעוֹלָם הַזֶּה נִבְרָא בְּה', דְּכְתִיב בְּהַבְּרָאָם. וְהָעוֹלָם הַבָּא, נִבְרָא בִּי, דְּכְתִיב, (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. לְאֶכְלָלָא הַשָּׁמַיִם. אֶת הַגֶּן, לְאֶכְלָלָא אֶת הָאָרֶץ.

וְהָא אֻקְיַמְנָא, דְּכְתִיב, (שיר השירים ד) מַעֲיֵן גַּנִּים, דָּא הִיא הַשָּׁמַיִם, בְּאֵר מַיִם חַיִּים, דְּכְתִיב, (בראשית כז) וַיִּכְרוּ שָׁם עַבְדֵי יִצְחָק בְּאֵר, דְּכְתִיב (שם) וַיַּעַתֶּק מִשָּׁם וַיַּחְפּוֹר בְּאֵר אַחֲרַת וְגו'. וְנוֹזְלִין מִן לְבָנוֹן, דְּאֵינּוֹן מִתְעַטְרִין לְעֵילָא, וְסִלְקִין בְּרִישָׁא דְּמִלְכָּא. דְּכְתִיב, (תהלים קח) פִּי גְדוֹל מֵעַל שָׁמַיִם חֹסְדֶּךָ.

מִן לְבָנוֹן, מִתַּמָּן נִפְקִין לְבִינָה. וְנִגִּיד וְאֶתְמַשֵּׁךְ לְכָל
 זְוויִין, עַד דְּנִגְדִין אִינוֹן מִבוּעֵין, וְנִחַתִּין לְאֶתְכַנְשָׁא
 לְאַתֵּר דְּאֶקְרִי יִמָּא רַבָּא. דְּכִתְיב, (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים
 הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְגו'. וְכִתְיב, (ישעיה נא) הֵבִיטוּ אֶל צוּר
 חוֹצְבֹתֶם וְגו'. לְבַתֵּר כְּתִיב, (שיר השירים ד) גֵּן נְעוּל אַחוּתִי
 כִּלְהָ וְגו'. וּמִכָּאן, נִפְיָקוּ תוֹלְדוֹת לְכָלֵּא. דְּכִתְיב,
 בְּהַבְרָאָם, בְּה' בְּרָאָם מִמֶּשׁ, בְּאַבְרָהָם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
 וְאַפִּילוּ בִיעֵקֵב מִמֶּשׁ. וְכָלֵּא חַד מְלָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כִּד אָנֹן יִתְבִּין לְקַמִּיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן,
 כִּלְהָ אֶתְמַר קַמִּיָּה בְּאַתְגַּלְיָא, וְלֹא אֶצְטְרִיכְנָא לְכָל
 הָאִי. אָמַר לִיָּה, לָאוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן כְּשָׂאָר בְּנֵי נִשָּׂא, דְּכִלְהוּ
 קַמִּיָּה, כְּשָׂאָר נְבִיאֵי לְקַמִּי מִשָּׁה. עַד דְּהוּוּ אֶזְלִי, אָמַר
 רַבִּי חִיָּיא, כְּתִיב, (ישעיה מט) הִתְשַׁכַּח אִשָּׁה עוֹלָה מֵרַחֵם בֶּן
 בְּטָנָה וְגו'. הָאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ, וְהִכָּא מַאי קָא מִיִּירִי.
 אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִי בְקַטוּרָא דְחַבְרֵיָּיא, סְמִיכָא לָא
 אֶסְמִכְנָא, אָנֹן מַה נִּימָא.

אָמַר לִיָּה, דְּהָא קָלָא דְרַמִּיזָא חַד, שְׁמַעְנָא יוֹמָא חַד, כִּד
 הוּוּ אֶזְלִינָא בְּאַרְחָא, וְלֹא יִדְעָנָא מֵאֵן אָמַר, וְלֹא
 יִדְעָנָא מְלָה. וְתָא חֲזִי, ז' יוֹמִין הוּוּ דְחִלִּישְׁנָא עַל דָּא,
 וְלֹא טְעִימָנָא מְדִי. וְהִשְׁתָּא אֶזְלִינָא
 לְגַבִּיָּה דְבוּצִינָא קְדִישָׁא, דְּלִימָא לִי דִילְמָא אֶדְכֹּר. אָמַר

לִיָּהּ, דִּילְמָא הֵהוּא יוֹמָא דְהוּה אָזִיל רַבִּי אֶלְעָזָר לְגַבִּיָּה
 דְּחַמוּי, וְהֵהוּא יוֹמָא אָזִילְנָא עִמִּיהָ, וְהָא אֲדַכְרְנָא מְלָה.
 תָּא חַזִּי, הָכִי אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר מְשֻׁמִּיָּה דְאַבוּי, אָמְרוּ
 יִשְׂרָאֵל קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִיּוֹמָא דְנַפְלְנָא
 בְּגָלוּתָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שָׁבִיק לָן בְּגָלוּתָא, וְאַנְשֵׁי
 לָן. הֵדָא הוּא דְכַתִּיב, (ישעיה מט) וְתֹאמַר צִיּוֹן עֲזַבְנִי יְיָ וַיֵּי
 שְׁכַחְנִי. אָמְרָה שְׁכִינְתָא, הֵתְשַׁכַּח אִשָּׁה עוֹלָה, וְכִי
 יִשְׂרָאֵל דְאַקְרוּן בְּנִין, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (דברים יד) בְּנִים אַתֶּם
 לַיְיָ אֱלֹהֵיכֶם. מֵרַחַם בֶּן (דף רח"צ ע"ב) בְּטָנָה, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר,
 (ירמיה ב) וְאַנְכִי נִטְעַתִּיךְ שׁוּרְק כְּלָה זֶרַע אֲמַת. גַּם אֱלֹה
 תְּשַׁכַּחְנָה, דְכַתִּיב, (בראשית ב) אֱלֹה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ.
 וְאַנְכִי לֹא אֶשְׁכַּחְךָ, מִכָּאן, דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא שָׁבִיק
 לִזְנוֹן לְיִשְׂרָאֵל לְעַלְמִין.

תּוּ אָמַר, הֵתְשַׁכַּח אִשָּׁה עוֹלָה מֵרַחַם בֶּן בְּטָנָה. דָּא הוּא
 רְזָא עֲלָאָה, דְאָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָא מְלִין אֲלִין
 בְּשֻׁמִּיָּה אֲחִידָן, כְּמָה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אַנְשֵׁי
 שְׁמִיָּה, דְהָא הוּא כְּלָא. כִּךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אַנְשֵׁי
 לִזְנוֹן לְיִשְׂרָאֵל דְאַיְנוּן אֲחִידָן בְּשֻׁמִּיָּה מִמָּשׁ. אֲתַרְגִּישׁ רַבִּי
 חֲזִיא, אָמַר וְדָאִי דָּא הִיא מְלָה. בְּרִיךְ יְהֵא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא דְאַעֲרַעְנָא לָךְ, וַיִּדְעֵנָא מְלָה. וַיִּדְעֵנָא מֵאֵן הֵהוּא
 דְשִׁמְעֵנָא מִנִּיהָ.

וְתָא חֲזִי, דִּהְהוּא יוֹמָא דְרֵהִיטְנָא ד' מִיְלִי, וְלֹא אֲשַׁכְחָנָא
 מֵאן הָוָה. אָמַר לֵיהּ, בְּגִין דְּעָאֲלָנָא בְּחַד מְעָרְתָא
 דְּרַבִּי אֶלְעָזָר נְפִישׁ שְׁעֵתָא חֲדָא. קָרִי עָלֵיהּ רַבִּי חֵיִיא הָנִי
 קָרְאִי, (ישעיה נח) אִזּוּ יִבְקַע כַּשְּׁחַר אֹרְךָ וְגו'. אִזּוּ תִקְרָא וִיִּי'
 יַעֲנֶה וְגו' אִזּוּ תִתְעַנֵּג עַל יִי' וְגו'.

(דברים לב) זְכוֹר יְמוֹת עוֹלָם בֵּינוּ שְׁנוֹת דוֹר וְדוֹר וְגו'. זְכוֹר
 יְמוֹת עוֹלָם, רַבִּי אַבָּא אָמַר, מֵאן יְמוֹת עוֹלָם. אֵינּוּן
 שִׁיתָא יוֹמִין, דְּעֵבֵד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲלָמָא בְּהוּ.
 דְּכַתִּיב, (שמות לא) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יִי' וְגו'. שֵׁשֶׁת יָמִים,
 וְלֹא בְּשֵׁשֶׁת יָמִים, וְהָא אֹקִימְנָא. בֵּינוּ שְׁנוֹת דוֹר וְדוֹר.
 כְּלוּמַר, אֵינּוּן יְמוֹת עוֹלָם, יִדְעוּ וְיִשְׁתְּמוּדְעוּ כָּל אֵינּוּן
 שְׁנִין וְיוֹמִין, וְכָל דְּרָא וְדָרָא, עַד דְּרָא דָּא דְּאֲתוּן קִיִּמִין.
 שְׂאֵל אַבִּיךָ וְיִגְדֶּךָ, דָּא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. הֲדָא הוּא
 דְּכַתִּיב, הֲלֹא הוּא אַבִּיךָ קִנְךָ. וְיִגְדֶּךָ, וְהוּא יִגְלֶה
 עוֹמְקָא דְּחֻכְמָתָא. וּמַאי הִיא. אֶלָּא כִּד אֵינּוּן שִׁיתָא יוֹמִין
 שְׁכֻלִּילוּ עֲלָמָא, לָא שְׁכֻלִּילוּ לֵיהּ, אֶלָּא בְּגִינְךָ, דְּתִיתִי
 אֲנִתּוּ וְתִקִּיִּים אֹרִיִּיתָא. דְּתַנִּינּוּ, כָּל מַה דְּעֵבֵד קוּדְשָׁא
 בְרִיךְ הוּא, עַל תְּנַאי עֵבֵד, דְּכִד יִיתוּן יִשְׂרָאֵל, אִי יִקְבְּלוּן
 אֹרִיִּיתָא יָאוּת, וְאִי לָא דְּיִהְדֵּר לֵיהּ לְתַהוּ וּבְהוּ. וּבְגִין
 כֶּךָ, אֵינּוּן יְמוֹת עוֹלָם יִדְעוּ וְאִשְׁתְּמוּדְעוּן כָּלָא.

וְהָא תַנִּינּוּ, הִנְהוּ עֲנִפִי דְּאִילָנָא, הִיךְ מֵתְאַחֲדוּן בְּגוּ

אֵילָנָא, וְהָא אוֹקִימָנָא, כְּדִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרַר לֹון,
 לְמִמָּנן תְּרִיסִין, עַל שְׁאָר עַמִּין, וְאַתּוּן מַה כְּתִיב. כִּי חִלַּק
 יי' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ, דְּלֹא יֵהֵב לְהוּ לְרַבְרַבָּא, וְלֹא
 לְמִלְאָכָא, וְלֹא לְמִמָּנָא אַחְרָא, וְהָאֵי עֲמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא נִסְב לְחוּלְקִיתָּהּ.

בְּאֵן אַתְר אֲשַׁכַּח לִיָּהּ. יִמְצָאֵהוּ בְּאַרְץ מִדְבָּר וּבִתְהוֹ יִלְיִל
 יְשִׁימוֹן וְגו' . דְּכְתִיב, (יהושע כד) תֵּרַח אָבִי אַבְרָהָם וְגו' .
 וְאַקַּח אֶת אָבִיכֶם אֶת אַבְרָהָם וְגו' . וּמִהֲכָא דְבֵר לְהוּ
 לְיִשְׂרָאֵל בְּכָל דְּרָא וְדָרָא, וְלֹא אֶתְפָּרֵשׁ מִנֵּיָּהּ, וְדָבֵר
 לְהוּ בְּרַחֲמֵי, הֲדָא הוּא דְכְתִיב כְּנֶשֶׁר יַעִיר קִנּוֹ וְגו' .
 (דברים לב) כְּנֶשֶׁר יַעִיר קִנּוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לָא אֲשַׁכְּחָנָא
 מֵאֵן דְּחִיִּים עַל בְּנוֹי, כְּהָאֵי נִשְׂרָא. וְעַל דָּא תְּנִינָן,
 כְּתִיב, (יחזקאל א) וּפְנֵי אַרְיֵה אֵל הֵימִין וּפְנֵי שׁוּר מִהַשְּׂמַאל.
 נֶשֶׁר בְּאֵן דְּיִכְתִּיָּהּ. בְּאַתְר דֵּי־עַקֵּב קָאִים. הֲדָא הוּא
 דְכְתִיב, (משלי ל) דֶּרֶךְ הַנֶּשֶׁר בַּשָּׁמַיִם. בְּהֵוֹא אַתְר מִמֶּשׁ.
 מֵאֵי טַעֲמָא. בְּגִין דְּאִיְהוּ רַחֲמֵי עַל בְּנוֹי, וְדִינָא לְגַבֵּי
 אַחְרָנִין. כֶּף קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּבֵר לְבְנוֹי כְּנֶשֶׁר דָּא.
 מַה כְּתִיב יי' בְּדַד יִנְחֶנּוּ וְאִין עִמּוֹ אֵל נִכְר. הוּא בְּלַחֲוֹדוּי,
 דְכְתִיב, (שמות יג) וַיִּי' הוֹלֵךְ לְפָנֵיהֶם וְגו' . וְאִין עִמּוֹ אֵל
 נִכְר, דְּלֹא דְבֵר לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל לָא מְלָאכָא, וְלֹא מְמָנָא
 אַחְרָא, דְּאִינּוֹן אַקְרוּן אֵל נִכְר. וְדָא הוּא דְאָמַר מִשָּׁה,

(שמות לג) אִם אֵין פְּנִיךָ הוֹלְכִים אֶל תַּעֲלֵנוּ מִנְּהָ. הֲדָא הוּא
 דְּכִתְיִב, יִי בְּדָד יִנְחֵנוּ. הוּא בְּלַחֲדוּי, וְאֵין עֲמוּ אֶל נִכְר.
 זַכָּאָה חוֹלְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּבַר
 עֲמָהוֹן, (בְּיִשְׂרָאֵל) הָכִי עָלֵייהוּ פְּתִיב, (תהלים קלה) פִּי
 יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסֻגּוֹלָתוֹ, וּכְתִיב, (שמואל א יב) פִּי
 לֹא יִטּוֹשׁ יִי אֶת עַמּוֹ וְגו'. מֵאֵי טַעְמָא לֹא יִטּוֹשׁ ה' אֶת
 עַמּוֹ. בְּעֵבוֹר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל, בְּגִין דְּהָאֵי בְּהָאֵי אֶתְדַבֵּק. וְעַל
 דָּא לֹא יִשְׁבוּק לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּבִכַל אֶתְר דְּאֵינֹן
 שְׂרִיין, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲמָהוֹן כְּמָה דְּאֹקִימָנָא.

(דברים לב) לוֹ חֲכָמוּ יִשְׁכִּילוּ זֹאת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל הַנִּי
 קָרְאֵי דְּהִכָּא, אוֹכְחֵי אֵינֹן, דְּאוֹכַח לְהוּ מִשֶּׁה
 לְיִשְׂרָאֵל, בַּר תְּהוּא שְׁמָא קְדִישָׁא, דְּגִלֵּי בְּשִׁירוֹתָא
 דְּמַלּוּי. אָמַר רַבִּי אַבָּא, וְאֶפִּילוּ מַה דְּאוֹכַח לְיִשְׂרָאֵל,
 בְּכֻלָּא דְּשְׁמָא קְדִישָׁא הוּא, דְּלִית מְלָה בְּאוּרֵייתָא
 דְּנִפְיָק מִכְּלָלָא דְּשְׁמָא קְדִישָׁא. דְּאוּרֵייתָא כָּלָא שְׁמָא
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵינֹן.

וְהַנִּי קָרְאֵי יִדְעָאן אֵינֹן. אַבְּל בְּגִין דְּשְׁמָא (דף רצ"ט ע"א)
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רָשִׁים בְּהָאֵי פְּרֻשָׁתָא,
 אֲצִטְרִיכְנָא עַד הַשְּׁתָא. וְהִכָּא הָא פְּתִיב, לוֹ חֲכָמוּ יִשְׁכִּילוּ
 זֹאת, זֹאת וְדָאֵי, וְהָא בְּכְמָה אֶתְר אוֹקִימָנָא הָאֵי, דְּאֵי
 יִשְׂרָאֵל יִנְדְּעוֹן הָאֵי, אֵיךְ זֹאת אֶחֱידָא בְּדִינּוּי לְאֶתְפְּרָעָא

מִן חֵי־בִיָּא, יִבְיָנוּ לְאַחֲרֵי־תֶם, וַיִּסְתְּמְרוּ לְמַהוּי בָּהּ. כִּמָּה
דְּכַתִּיב, (איוב ב) וְאַרְצָן מִתְּקוּמָמָה לוֹ.

דְּבַר אַחַר לוֹ חֲכָמוּ יִשְׁפִּילוּ זֹאת. דְּאִיְהִי מִתְּקַשְׂרָא בְּהוּ
בִישְׂרָאֵל, כַּד נִטְרִין פְּקוּדֵי אֹרִי־יִתָּא, וַיִּתְּבִין עֲמָה
בְּשָׁלָם, יִנְדְּעוּן דְּסִי־עֵתָא דְּהָאִי זֹאת עֲמָהוּן, לְאַתְּפָרְעָא
מִשְׁנֵאִיהוּן. וַיִּשְׂרָאֵל דְּאִינּוּן זְעִירִין בִּינֵי עֲמָמִיא, יִנְדְּעוּן,
אִיכָּה יִרְדּוּף אַחַד אֶלְף וּשְׁנַיִם יָנִיסוּ רַבָּבָה. וּמֵאֵן גָּרִים
לְהוּ. הָאִי זֹאת, דְּהָוָה בְּהוּ בְּשָׁלָם, כַּד עֲבָדִין פְּקוּדֵי
אֹרִי־יִתָּא. וְלְעֵלְמִין לָא אֶתְעָדִי מִנִּיְהוּ, לְמַעַבְדַּ לְהוּ
נִוְקָמִין.

(דברים לב) אִם לָא כִּי צוּרִם מְכָרִם וַיִּי' הַסְּגִירִם. מֵאִי טַעְמָא
כִּי צוּרִם מְכָרִם. בְּגִין צוּר יִלְדֵךְ תִּשְׁמִי, דְּתִקְוֹנִין לָא
שְׂרָאן כְּדָקָא יָאוֹת בְּאַתְרֵיהוּ. אִם לָא כִּי צוּרִם מְכָרִם.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה דָּא אֲבָרְהָם, כִּמָּה דְּאֹקִימְנָא, דְּאָמַר
אֲבָרְהָם יִתְחַיִּיבּוּן יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא, וְלֹא יִיעֲלוּן בְּגִיְהֵנָם
דְּתִרִין אֵלִין גָּלוּתָא וְגִיְהֵנָם, לָא יִסְבְּלוּן יִשְׂרָאֵל. וְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אֶסְתַּחֲכֶם עַל יְדוּי, דְּכָל זְמָנָא דִּי יַחֲוּבוּן
יִשְׂרָאֵל, יִפְלוּן בְּגָלוּתָא, וַיִּשְׁתַּעֲבְדוּן בְּהוּ שְׁנֵאִיהוּן. וּבְגִין
כֶּף, צוּרִם מְכָרִם וְדָאִי, וַיִּי' הַסְּגִירִם, וְאֶסְתַּחֲכֶם עַל יְדוּי.
תַּנְיָא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵאִי טַעְמָא אוֹכַח לְהוּ מִשֶּׁה
בְּהָאִי שִׁירָה הַכִּי, בְּגִין דְּאִינְהוּ זְמִינִין לְמִיעַל

לְאַרְעָא, וְלֹא־שָׂרִי בִּינֵיהוּ שְׂכִינְתָא, וּבְגִין כֶּךָ אוֹכַח לְהוּ
עַל הָאִי.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, בְּתַרִּי אֲתַרִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְמִין
לְאוֹכַחָא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, וְחֲדָאן אוֹמוֹת הָעוֹלָם. חַד
דְּכַתִּיב, (הושע יב) וְרִיב לֵיָי עִם יְהוּדָה וְלִפְקוּד עַל יַעֲקֹב
כְּדָרְכֵי וְגו'. שְׁמַעִין אוֹמוֹת הָעוֹלָם חֲדָאן, אֲמַרִּי, הַשְׁתָּא
יִשְׁתַּצוֹן מִעֲלָמָא, כַּד חָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְאִינּוֹן
חֲדָאן, מַה כְּתִיב בְּתַרִּיהּ. בְּפִטְן עָקֹב אֶת אָחִיו וְגו'. כַּד
שְׁמַעִין, אֲמַרִּין, דָּא הוּא תְּשׁוּבָה.

לְאַתְתָּא דִּיהוּה לָהּ קְטָטָה בְּבִרָה, אֲזִלַּת לְמִקְבִּיל עָלֶיהָ
דִּינָא, חֲמָאֵת לְדִינָא דְאִין נַפְשִׁין. מִנֵּי־הוּ
לְאַלְקָאָה, לְצִלְבָא, לְאוֹקְדָא, אֲמַרָה וַיִּי מַה אֲעֵבִיד מִן
בְּרָא. כַּד סִיִּים דִּינָא, אָמַר לְהֵיבָא אִינְתוּ, אִימָא, מַה
אֲעֵבִיד לָךְ בְּרִיךְ, אֲמַרָה קוּבְלָנִי, עכ"מ.

(דברים לב) יִמְצָאֵהוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָר וּבִתְהוֹ, וְדָאִי לְבַתֵּר עֵבֵד
לְכָל אִינּוֹן קְלִיפִין, דִּיהוֹן כְּלָהוּ מִשְׁתַּעְבְּדִין לֵיהּ. עַד
הָכָא הָוָה כְּתִיב בְּהָהוּא סְפָרָא, דְּקָרְטָנָא אֲסִיָּא לְבַתֵּר הָוָה
רְשִׁים בְּהָאִי קָרָא, כָּל נְטוּרָא דְאֲצִטְרִיךְ אֲסִיָּא חֲפִים
לְמַעַבְד לְמַרְע דְּשָׁכִיב בְּבִי מְרַעִיהּ, בֵּי אֲסִירִי דְמִלְכָא,
לְמַפְלַח לְמַאֲרִי עֲלָמָא.

דְּכַד אֲזִיל אֲסִיָּא חֲפִים לְגַבִּיָּהּ, יִמְצָאֵהוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָר

וּבִתְהוֹ יְלִיל יְשִׁימוֹן, מֵרַעִין דְּשִׁרְיִין עָלֶיהָ, אֲשַׁכַּח לִיה
 בְּאַסִּירוֹ דְּמִלְכָּא. אִי תִימָא הוּאִיל וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (ס"א
 פְּקִיד) יִפְקוּד לְתַפְשָׂא לִיה, דְּלֹא יִשְׁתַּדַּל בַּר נָשׁ אֲבַתְרִיה.
 לָאוּ חָכִי, דְּהָא דָּוִד אָמַר, (תהלים מא) אֲשִׁירִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל
 וְגוֹ', דָּל תְּהוּא דְּשָׁכִיב בְּבֵי מְרַעִיה. וְאִי אֲסִיא חֲפִים הוּא,
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לִיה בְּרַכָּאן, לְהֵהוּא דִּישְׁתַּדַּל
 בֵּיה.

וְהֵהוּא אֲסִיא, יִמְצָאֵהוּ בְּאַרְצָן מַדְבָּר, בְּבֵי מְרַעִיה שְׁכִיב.
 וּבִתְהוֹ יְלִיל יְשִׁימוֹן, דְּאִינוֹן מְרַעִין דְּחֻקִין לִיה.
 מֵאִי אֲצֻטְרִיךְ לִיה לְמַעַבְד. יְסוּבְּנָהוּ יְסוּבְּ סְבוּת, וְיִיתִי
 עֲלוּת, בְּגִין דְּיִמְנַע מִנִּיה אִינוֹן מְלִין דְּנִזְקִין לִיה. יִקִּיז
 לִיה, וְיִפִּיק מִנִּיה דְּמָא בִּישָׂא. יְבוּנְנָהוּ יִסְתַּכַּל וְיִבִּין תְּהוּא
 מְרַעָא מְמָה הוּי, וְיִסְתַּכַּל בְּגִין דְּלֹא יִתְרַבִּי עֲלוּי, וְיִמְאָךְ
 לִיה. לְבַתַּר יִצְרְנָהוּ כְּאִישׁוֹן עֵינוּ, בְּגִין דִּיהָא נָטִיר כְּדִקָּא
 יָאוּת, בְּאִינוֹן מְשָׁקִי, בְּאִינוֹן אֲסוּוּתָא דְּאֲצֻטְרִיכוּ לִיה,
 וְלֹא יִטְעִי (ס"א מִינִיּוּדוּ) בִּינִיּוּתָא. דְּאֶלְמְלִי יִטְעִי, אֲפִילוּ בְּמִלְהָ
 חַד, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חָשִׁיב עַל תְּהוּא אֲסִיא, כְּאֶלוּ
 שְׁפִיךְ דְּמָא וְקַטְלִיה.

בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי, דְּאָף עַל גַּב דְּתְהוּא בַּר
 נָשׁ אִיהוּ בְּבֵי אֲסִירִי דְּמִלְכָּא, וְאִיהוּ אֲסִיר בְּבֵי
 אֲסִירִי, דִּישְׁתַּדַּל בַּר נָשׁ עָלֶיהָ, וְיִסִּיעַ לִיה לְאַפְקָא לִיה

מִבֵּי אֲסִירֵי. וְהוּא אָמַר הָכִי. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דֵּן דִּינֵין
 דְּבָנֵי עֲלָמָא לְעֵילָא, הֵן לַמּוֹת הֵן (דף רצ"ט ע"ב) לְשְׂרוּשֵׁי, הֵן
 לְעֵקוֹר, הֵן לְעֵנוֹשׁ נְכֻסִין, וְלֹאֲסוּרִין. מֵאן דֵּאתְחֹזִי
 לְעֵנוֹשׁ נְכֻסִין, נִפְּל בְּבֵי מְרַעִיָּה, וְלֹא יתְּסִי, עַד דֵּיתֵן כָּל
 מַה דֵּאתְגְּזֹר עָלֶיהָ. כִּיּוֹן דֵּאתְעַנֵּשׁ בְּמִמוּנִיָּה, וְיִהְיֵב כָּל
 מַה דֵּאתְגְּזֹר עָלֶיהָ, אֶתְסִי, וְנִפְּק מִבֵּי אֲסִירֵי. וְעַל דָּא
 אֲצִטְרִיךְ לְאַשְׁתַּדְּלָא עָלֶיהָ דֵּיתֵן עוֹנְשֵׁיהָ וַיִּפּוּק.

מֵאן דֵּיתְחֹזִי לְשְׂרוּשֵׁי, יתְּפֹסוֹן לֵיהָ, וְיִהְיֵב לֵיהָ בְּבֵי
 אֲסִירֵי, עַד דֵּישְׁתַּרְשׁ מִכָּלָא. וְלִזְמַנִּין דֵּישְׁתַּרְשׁ
 מִשְׂיִיפֵי, אוּ מַחַד מַנְיִיָּהוּ, וְלִבְתַּר יִפְקוֹן לֵיהָ מִבֵּי אֲסִירֵי.
 מֵאן דֵּיתְחֹזִי לַמּוֹת, הָכִי הוּא, דֵּאִילוּ יתֵן כָּל כּוּפְרָא, וְכָל
 מִמוּנָא דְעֲלָמָא לָא יִשְׁתַּזִּיב.

וְעַל דָּא אֲצִטְרִיךְ לְאַסִּיא חֲפִים, לְאַשְׁתַּדְּלָא עָלֶיהָ, אִי
 יְכִיל לְמִיָּהֵב לֵיהָ אֲסוּתָא מִן גּוּפָא, יָאוּת. וְאִי לָאוּ,
 יתֵן לֵיהָ אֲסוּתָא לְנִשְׁמַתִּיהָ, וְיִשְׁתַּדַּל עַל אֲסוּתָא
 דְּנִשְׁמַתָּא. וְדָא הוּא אֲסִיא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִשְׁתַּדַּל
 עָלֶיהָ בְּהֵאִי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דֵּאתֵי.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, עַד הַשְּׁתָא לָא שְׁמַעְנָא מֵאַסִּיא דָּא,
 וּמִסְפָּרָא דָּא. בַּר מִזְמַנָּא חֲדָא, דֵּאָמַר לִי טִייעָא
 חֲדָא, דְּשָׁמַע לְאַבּוּי, דֵּאֲסִיא חַד הָוָה בְּיוֹמוּי, דְּכַד הָוָה
 מִסְתַּפַּל בְּבַר נֶשׁ, כַּד אִיהוּ בְּבֵי מְרַעִיָּה, הָוָה אָמַר, דָּא

חַי וְדָא מֵת. וְהוּוּ אֲמַרִין עָלֶיהָ דְּהוּא זַכָּאָה קְשׁוּט, דְּחִיל
 חֲטָאָה. וְכָל מַה דְּלֹא יִכִּיל (אצ"ל למזבן) לְמַדְבֵּק מַה
 דְּאֲצַטְרִיךְ, אִיהוּ הָוָה קִנְי, וְיִהִיב מְדִילִיהָ. הָוָה אֲמַרִין,
 דְּלִית חֲפִים בְּעֵלְמָא כְּגִינְיָה. וּבְצִלוֹתֶיהָ הָוָה עֶבֶיד יִתִּיר,
 מִמָּה דְּהָוָה עֶבֶיד בִּידוּי. וּכְדָדְמִי לָן, דָּא הָוָה הֵהוּא אֲסִיא.
 אֲמַר הֵהוּא טִייעָא, וְדֵאִי סְפָרָא דִּילִיהָ בִּידי אִיהוּ, דְּקָא
 יִרִיתְנָא מֵאֲבִי אֲבָא, וְכָל מְלוֹי דְּהֵהוּא סְפָרָא, כְּלָהוּ
 אֲתִיּוּסְדוֹן עַל רְזִין דְּאוּרִייתָא, וְרְזִין סְתִימִין אֲשַׁכְּחָנָא
 בֵּיהּ, וּמְלִין דְּאֲסוּתָא סְגִיאִין, דְּאִיהוּ אֲמַר דְּלֹא יֵאוּת
 לְמַפְעֵל לֹון, בַּר (א) אִיהוּ דְּחִיל חֲטָאָה.

וְאִינּוֹן מִמָּה דְּהָוָה עֶבֶיד בְּלָעָם, דְּהָוָה לְחִישׁ לְחִישִׁין עַל
 מְרַע, וְהָוָה אֲמַר בְּפוּמוּי וְאֲתִסִּי מִיד. וְכְלָהוּ בְּרִיר
 לֹון בְּהֵהוּא סְפָרָא. וְאֲמַר, דָּא אֲסוּר, וְדָא מוּתָר לְמֵאן
 דְּדְּחִיל חֲטָאָה. בְּגִין דְּמְרַעִין סְגִיאִין אֲמַר, דְּתִלְיִיא
 אֲסוּתָא דְּלֵהוֹן, בְּלְחִישׁוֹ דְּפוּמָא. וְאִינּוֹן מְסִטְרָא דְּנַחֲשׁ,
 וּמְנֵהוֹן מְסִטְרָא דְּקָסָם. וְכָל אִינּוֹן דְּאֲסוּר לּוּמַר בְּפוּמָא,
 וְאֲסוּר לְמַעַבְד בְּעוּבְדָא, הָוָה אֲמַר. עַד דְּאֲשַׁכְּחָנָא עַל
 מְרַעִין יְדִיעָאן דְּאֲצַטְרִיךְ לּוּמַר כֶּךָ. וּלְנִדְוִי בְּנִדְוִי
 וּבְשִׁמְתָא, עַל הֵהוּא מְרַע. וְאִיהוּ תּוּוּהָא סְגִי לְגַבְן.

חֲדִי רַבִּי אֲלֵעֶזֶר, וְחֲדוּ חֲבֵרִיא. אֲמַר רַבִּי אֲלֵעֶזֶר, אִי
 הֵהוּא סְפָרָא הָוָה לְגַבְן נְחִמִי מַה אִיהוּ אֲמַר. אֲנָא

אִמְסַר בְּמִסְרָהּ, עַל מְנַת לְאַחֲזָאָה לְבוּצִינָא קְדִישָׁא.
 וְתַנְיִנֵן, אִמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הֵהוּא סִפְרָא הָוָה בְּיַדִּי תְרִיסַר
 יַרְחֵי, וְאַשְׁכַּחְנָא בֵּיהּ נְהוּרִין עֲלָאִין וְיִקְרִין. כַּד מְטִינָא
 לְאִינוּן רִזִין דְּהָוָה מִבְּלָעָם תְּוֹהֵנָא.

יּוֹמָא חַד לְחִישָׁנָא בְּאַתְרַּ חַד, וְהוּוּ אַתְוּוּן סִלְקוּן וְנַחְתָּן.
 עַד דַּחְמִינָא בְּחַלְמָא, וְאִמַר לִי, מַה לָּךְ לְמִיעַל
 בְּתַחוּמָא דְלָא דִילָךְ, וְלָא אֶצְטְרִיךְ לָךְ. אַתְעַרְנָא,
 וְאַבְאִישׁ קַמָּאי, עַל רִזִין סְתִימִין דְּהָוּוּ תַמְן. שְׁדַרְנָא
 לְהֵהוּא יוּדָאי, וְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה שְׁמִיָּה, וְיִהִיבְנָא
 לִיָּה סִפְרָא.

וּבְרִזִין דְּבְלָעָם אֶשְׁכַּחְנָא, מֵאִינוּן שְׁמַהֵן דְּמִלְאָכִין דְּשִׁדְר
 לִיָּה בְּלָק, וְלָא הָוּוּ מִסְתַּדְרֵן עַל תְּקוּנִיָּיהוּ כְּדִקָּא
 יָאוּת. אֲבַל כַּמָּה זִינֵי אֶסּוּוּתָא אֶשְׁכַּחְנָא בֵּיהּ, דְּקָא
 מְתַתְּקֵנִי עַל תְּקוּנֵי אֹרִייתָא, וְרִזִין סְתִימִין דִּילָהּ.
 וְחִמִּינָא דְאִינוּן בְּחִסְדוּתָא. וְצְלוּתִין וּבְעוּתִין לְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּוּ. וְאִי תִימָא, דְּהָוָה עָבִיד אֶסּוּוּתָא בְּפִסּוּקֵי
 אֹרִייתָא, אוּ בְרִזִין דְּאֹרִייתָא. חַס וְשָׁלוֹם. אֶלָּא הָוָה
 אִמַר רִזִין דְּאֹרִייתָא, וְעַל הֵהוּא רָזָא אֶפִּיק רִזִין
 דְּאֶסּוּוּתָא, דְּלָא חִמִּינָא כְּהֵהוּא גּוּוּנָא לְעֲלָמִין. אִמִּינָא
 בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא, דְּאַחֲפִים לְבַנֵּי נָשָׂא מַחֲכַמְתָּא דְלַעֲיִלָּא.

וּמֵאִינוּן מְלִין דְּבְלָעָם נְסִיבְנָא, וְחִמִּינָא בְּהוּ דְלָא הָוָה
 בְּעֲלָמָא חֲפִים בְּחַרְשִׁין כְּגִינִיָּה. אִמִּינָא, בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא

דְּבַטַּל מֵעֲלָמָא חֲרָשִׁין, דְּלֹא יִטְעוּן בְּנֵי נָשָׂא מִבְּתַר
 דְּחִלְתָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִתְבָּרַךְ וַיִּתְעַלָּה שְׁמוֹ אֲמֵן.

(ע"כ). (מכאן חזור לפרשת בלק, אמר רבי אלעזר, בלעם חייבא, מאן קטיל ליה וכו', דף

קצ"ג ע"ב)

בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אֲמֵן וְאֲמֵן יְיָ לְעוֹלָם אֲמֵן וְאֲמֵן.

נעתק מספר זוה"ק הנדפס בליוורנו ע"י הגאון החסיד חיד"א זצ"ל

ישמח חיים

חדא"י נפשאי הנה אשור"ר ארש בלבנון" ספר"א נהר שפיר"א דאתא מכלל יופי נקי מכל
 דופי תהלתו בפי כל בשר, יום ליום יביע. צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלוזו. אלו הן
 הגוליות, גילת ורנן תתענג בדשן נפשם, האי דישנ"א. ולשונם תמהר לדבר צחות בשבח
 המגיע. איכו השתא יהבי רבנן עינייהו ומכווני דעתייהו הלא ברז"י שפ"ר התקונים מפני
 בירורי המדו"ת, פועלי אמת וצדק. מפני שהכ"ל יפה, הוד לטובה וגם נצח לצפירת
 תפארה, בגבורות ישע רב חסד בחכמה, ובתבונה ודעת דתנו רבנן באימ"ה רבה וקל זיע.
 ושבחא אתיא ממיל"ה מדב"ר קד"ש, לקול תתו מעורר אהבה והשפי"ע בצחצחות ברומי
 עלמא עילאה, ונהרו"ת המושכין ביום טוב אבות על בנים. כי שם צוה ה' הברכה ערוכה
 בכ"ל כמסלת שדה אשר ברכו ה' יורש עש"ר ארי"ה הוא דרביע. הדור אתם ראו חזו
 שמ"ש מנהו הבריק ברקאי דבר חדש חידשו סופרים חכמים הזהירו בכ"ל, ומראה יאי
 ויאי כז"הר הרקיע. גם אשור"ר נלוה עמם, נסחי דווקני ובריא נהורין. סדרי בירורין הוו
 זהירין, מאימתי קורין. ויצא אל הדבר"ת ועלה יפי"ע. בכל הרואה זאת לפנים דפוס
 קושטנטינא במעלו"ת אח"ז משובח ומפואר, הא איכא כמה שני דפרי"ס ויהללוהו
 בשערים כי השב"ע השביע:

ואולם הנה זה בא הרב הר"ש בוזאגלו זלה"ה שדי ביה נרגא בשנותו את טעמו, מצמיח
 חסיר חליף יתיר אף מפקיע. עבר עובדא ושינה רוב הגהות דפוס קושטנטינא וזהרו
 מוכיח מידע ידיע. ובנסחו זהר מנטובה דבק לאהבה ודין גרמ"א אשר חשב שמגיה דפוס
 קושטא שינה מדעתו ופירושא אתמר מדויל ידיה והיטב חרה לו תוקע ומריע. ולדבר
 הזה יסלח, כי אני בעניי ידעתי מאן ניהו מר המגיה ולא הרים ידו, רק אשר מצא בנסחי
 גדולי ישראל ולהאי מילתא שבחו רבנן כי שיח וכי שיג לו, מומחה ופקיע.

איכו השתא מחזקינא טייבותא למע' המגיהים אשר על עומדם יעמודו בשינויי הרש"ב
 ונסחי הרמ"ז בכ"י לברר אוכל לדון ולהכריע. והלא מראש הודעתי דזמנין דמשכחת
 איזה הגהה מאי"ן באת מיני קטניו"ת כמו עשב מזריע. ויברך דוד הוא הקטן לגומרה של
 תורה ברוך אל ההודאות ומרומם על כל ברכה ותהלה בזמירות נריע.

בקול תודה (לפ"ק) לעושה נפלאות למופת ולאות האל למושעות כי אלהים יושיע. יאר

פניו אתנו ויאיר עינינו בתורתו תורת חיים: